

ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ: ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНИХ ВІДНОСИН

ДУЛІБА Євгенія - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного права і галузевих дисциплін Навчально-наукового інституту права та гуманітарних наук Національного університету водного господарства та природокористування

ORCID ID: 0000-0003-2651-4977

ЯКОВЧУК Я. В. - доктор філософії з права, доцент кафедри правоохоронної діяльності та спеціальних юридичних дисциплін Навчально-наукового інституту права та гуманітарних наук Національного університету водного господарства та природокористування

ORCID ID: 0000-0002-4659-9050

УДК 342.52 +352(477)

DOI: <https://doi.org/10.71404/EP.2025.3.46>

Стаття присвячена аналізу характеру та змісту відносин органів місцевого самоврядування з Верховною Радою України, які розкрито крізь призму діяльності її органів (комітетів Верховної Ради України, тимчасових комісій, тимчасових спеціальних комісій), посадових осіб, народних депутатів України.

Аргументовано, що визначальний вплив Верховної Ради України на розвиток та функціонування органів місцевого самоврядування здійснюється, насамперед, через конституційно закріплену законодавчу функцію - прийняття законів, що є не є формою взаємодії, співпраці чи партнерства.

Проведений аналіз чинного законодавства України надав можливість продемонструвати некоректність вживання поняття «взаємодія» для опису відносин органів місцевого самоврядування з Верховною Радою України, оскільки «взаємодія» передбачає узгоджені спільні дії та партнерську відповідальність сторін, а у відносинах, що досліджуються, переважає імперативний характер вимог парламенту, оскільки ВР об'єктивно займає вищу позицію в системі нормотворення порівняно з органами місцевого самоврядування, які діють «в межах Конституції і законів України».

Акцентовано увагу на відносинах органів місцевого самоврядування з органами ВР України, народними депутатами та тимча-

совими слідчими та спеціальними комісіями. Виокремлено основні форми залучення місцевого самоврядування до законотворчого процесу, а саме: парламентські слухання, залучення до роботи в робочих групах комітетів, висловлювання пропозицій щодо проєктів законів, консультації (у т. ч. через роботу комітетів).

Зроблено висновок про необхідність подальшого розвитку відносин між ВР України та органами місцевого самоврядування

Ключові слова: Верховна Рада України; органи місцевого самоврядування; взаємодія, децентралізація, народні депутати, комітети ВР України, асоціації органів місцевого самоврядування.

Постановка проблеми

У червні 2022 року Європейська комісія щодо заявки України на членство в ЄС зазначила, що реформа децентралізації влади визнана однією з найуспішніших реформ, реалізованих в нашій державі. Запровадження цієї реформи сприяло істотному розширенню повноважень органів місцевого самоврядування, підвищенню їх інституційної спроможності та відповідальності перед територіальними громадами. Водночас, трансформаційні процеси у сфері публічної влади призвели до необхідності концептуального оновлення та вдосконалення від-

носин між органами місцевого самоврядування з іншими суб'єктами публічної влади. В цьому контексті актуальності набуває потреба вивчення характеру і змісту відносин органів місцевого самоврядування з ВР України, що і зумовлює проведення цього дослідження.

Стан дослідження проблеми

Питання взаємовідносин органів місцевого самоврядування з ВР України є мало дослідженим. Це пояснюється, насамперед, тим, що здебільшого науковці зосереджували увагу на дослідженні взаємовідносин органів місцевого самоврядування з органами державної виконавчої влади. Поряд з цим, реформа децентралізації влади зумовила інтерес вчених до дослідження питань взаємовідносин між органами місцевого самоврядування та ВР України. Так, зокрема, О. Ткаченко, розкриваючи роль і місце ВР України у правовому механізмі формування та реалізації державної політики у сфері підтримки місцевого самоврядування в Україні, дійшов висновку, що ВР України має відігравати вирішальну роль у процесі формування та здійснення такої політики як загальнонаціональний, колегіальний, представницький орган державної влади, сферах суспільного життя, в тому числі у сфері державної підтримки місцевого самоврядування [1, с. 63]. О. Черкас у своїй науковій розвідці «Взаємодія ВР України з місцевими радами: інформаційно-комунікаційний аспект» дійшла висновку, що недостатній розвиток електронного парламентаризму, пов'язаного з упрощенням інформаційно-комунікаційного забезпечення законотворчої діяльності та законопроектної роботи зумовлює проблеми взаємодії ВР України з місцевими радами [2]. Н. Омельченко у своїй статті «Взаємовідносини між ВР України та органами місцевого самоврядування в контексті реформи децентралізації» досліджував проблемі питання взаємовідносин Верховної Ради України з органами місцевого самоврядування, зумовлені реформою децентралізації [3]. Попри наявність окремих наукових розвідок, питання відносин органів місцевого самоврядування з ВР Україною потребує подальшого дослідження.

Мета статті полягає в тому, що на підставі аналізу національного законодавства, розкрити характер і зміст відносин між органами місцевого самоврядування та ВР Україною.

Виклад основного матеріалу

Загальновідомо, що головне функціональне призначення ВР України є виражати волю народу і втілювати її через прийняття якісних законів. ВР України здійснює визначальний вплив на розвиток і функціонування органів місцевого самоврядування, приймаючи закони України. ВР України визначає засади внутрішньої і зовнішньої політики, затверджує загальнодержавні програми економічного, науково-технічного, соціального, національного-культурного розвитку, охорони довкілля. Саме ВР України утворює і ліквідує райони, встановлює та змінює межі районів і міст, відносить населені пункти до категорії міст, здійснює найменування і перейменування населених пунктів і районів. Також ВР України здійснює призначення чергових та позачергових виборів до органів місцевого самоврядування, затвердження указів Президента України про введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях, про загальну або часткову мобілізацію, про оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації [4]. Водночас, на нашу думку, прийняття законів України, що регулюють діяльність органів місцевого самоврядування, не слід розглядати як форму взаємодії, співпраці чи партнерства між ВР України та органами місцевого самоврядування, адже така законодавча діяльність є основною, ключовою функцією парламенту і організаційним способом реалізації законодавчої влади держави, що полягає у прийнятті від імені народу законів, як актів вищої юридичної сили, та введенні їх в дію [5, с.20]. Тому коли йдеться власне про відносини ВР України з органами місцевого самоврядування, їх доцільно аналізувати крізь призму діяльності її органів, посадових осіб, а також народних депутатів України.

На нашу думку, слід звернути увагу на те, що при розкритті питання відносин органів місцевого самоврядування з ВР Укра-

іною некоректним видається використання поняття «взаємодія». Відповідно до Великого тлумачного словника сучасної української мови під поняттям «взаємодія» слід розуміти «погоджену дію між ким-небудь», а під поняттям «взаємодіяти» - «взаємно проявляти дію або погоджено взаємно діяти, бути у взаємодії» [6, с.125]. Отже, ключовими ознаками цього поняття є узгодженість дій суб'єктів, спільна їхня участь у здійсненні певної діяльності. До того ж, як зазначає І. Міщук, у змісті взаємодії закладено обмін інформацією, контроль і взаємодопомогу, завдяки чому учасники взаємодії доповнюють один одного та формують цілісну систему [7, с.19]. Таким чином, взаємодія передбачає не лише обмін інформацією, але здійснення спільних дій, їхню узгодженість та орієнтацію на досягнення взаємного результату. Вона ґрунтується на партнерстві та взаємній відповідальності сторін, що виключає підпорядкованість однієї сторони іншій. Саме тому ототожнення відносин ВР України з органами місцевого самоврядування з «взаємодією» є некоректним: замість погоджених спільних дій ми спостерігаємо домінування імперативних вимог парламенту та підпорядкованість органів місцевого самоврядування. Так, наприклад, у статті 24 Закону України від 04.04.1995 № 116/95-ВР «Про комітети ВР України» зазначено, що комітети ВР України можуть вносити органам місцевого самоврядування чи їх посадовим особам рекомендації щодо приведення у відповідність із законом підзаконного нормативно-правового акту в результаті здійснення аналізу практики застосування органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами Конституції України та законів, аналіз відповідності закону прийнятих ними підзаконних нормативно-правових актів, своєчасності їх прийняття. При цьому такі рекомендації мають обов'язковий характер і повинні бути розглянуті органами місцевого самоврядування, а про результати розгляду та вжиті заходи повинна бути надано повідомлення комітету [8]. Подібний підхід простежується й у Законі України від 17.11.1992 № 2790-ХІІ «Про статус народних депутатів України». Так, зокрема, відповідно до статті

19 цього Закону органи місцевого самоврядування при зверненні народного депутата зобов'язані надати йому офіційні матеріали щодо своєї діяльності, а на вимогу народного депутата посадові особи органів місцевого самоврядування зобов'язані забезпечити його консультаціями відповідних фахівців з питань депутатської діяльності і надати невідкладно, а за відсутності такої можливості – не пізніше як у п'ятиденному строк, необхідні інформацію і документацію [9]. Отже, ВР України об'єктивно займає вищу позицію в системі нормотворення порівняно з органами місцевого самоврядування, які діють «в межах Конституції і законів України». Ця «субординація» не є свавіллям або проявом централізаторських тенденцій, а впливає з самої логіки побудови правової системи унітарної держави, де принцип верховенства Конституції та єдності правового простору вимагає контролю за відповідністю актів нижчих рівнів загальнодержавному законодавству. Поряд з цим право народних депутатів та парламентських комітетів на отримання інформації від органів місцевого самоврядування варто розглядати не як прояв домінування, а як об'єктивно необхідний інструмент якісного законотворення. Органи місцевого самоврядування виступають своєрідною «лабораторією» правозастосування, їхній досвід є безцінним для парламенту при прийнятті нових законів або вдосконаленні існуючих. Експертиза правозастосувальної практики, зворотний зв'язок від громад до законодавця є об'єктивно необхідними елементами демократичного врядування.

Говорячи про відносини органів місцевого самоврядування з ВР України, то варто звернути увагу на те, що в Законі України від 21.05.1997 № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування» [10] відсутня стаття, яка б чітко регламентувала особливості таких відносин, однак, наприклад, є норма, що регулює питання відносин органів місцевого самоврядування із судами загальної юрисдикції (стаття 18-1). Поряд з цим у Законі України від 10.02.2010 № 1861-VI «Про Регламент Верховної Ради України» [11] міститься норма, що передбачає повноваження Першого заступника Голови Верховної

Ради України вести організаційну та іншу роботу з питань взаємодії ВР з органами місцевого самоврядування (ч.2 статті 80), однак не розкриваючи, які саме питання охоплює така взаємодія та в чому конкретно полягала її зміст. У Законі України від 04.04.1995 № 116/95-ВР «Про комітети ВР України» про відносини комітетів ВР України з органами місцевого самоврядування згадується у кількох статтях. Зокрема, стаття 4 визначає загальні засади таких відносин; стаття 17 закріплює право комітетів на отримання інформації від органів місцевого самоврядування; стаття 19 передбачає їхню участь у призначенні чергових та позачергових виборів до органів місцевого самоврядування; стаття 33 – особливості реагування комітетів на порушення законності [8]. Окремі положення щодо відносин народних депутатів України з органами місцевого самоврядування містить і Закон України від 17.11.1992 № 2790-XII «Про статус народного депутата України». Так, наприклад, статті 17 визначає право народного депутата у відносинах із органами місцевого самоврядування; статті 19 закріплює право народного депутата України на отримання офіційних матеріалів щодо діяльності органів місцевого самоврядування (ч.1), право народного депутата України на забезпечення органами місцевого самоврядування консультаціями відповідних фахівців з питань депутатської діяльності (ч.2), а також безоплатною допомогою з правових питань, що виникають у зв'язку з виконанням його депутатських повноважень (ч.4). До того ж п.11 ч.1 статті 24 встановлює обов'язок народного депутата постійно підтримувати зв'язки з виборцями, вивчати громадську думку, потреби і запити населення, вносити пропозиції та вживати в межах своїх повноважень заходи щодо їх врахування в роботі органів місцевого самоврядування, п.15 ч.1 цієї ж статті - обов'язок народного депутата здійснювати безпосередньо або із залученням своїх помічників-консультантів, представників громадськості контроль за розглядом у органах місцевого самоврядування заяв та скарг громадян, які надійшли на його ім'я; а також ч.3 статті 26 - обов'язок органів місцевого самовряду-

вання забезпечувати умови для здійснення народним депутатом своїх повноважень [9]. Таким чином, аналіз наведених законодавчих положень свідчать, що питання відносин ВР України з органами місцевого самоврядування знайшло своє відображення у низці нормативних актів.

Чинне законодавство також містить окремі положення, що визначають можливості участі органів місцевого самоврядування у законотворчій діяльності ВР України. Так, зокрема, у статті 233 Закону України від 10.02.2010 № 1861-VI «Про Регламент ВР України» зазначено, що з метою вивчення питань, що становлять суспільний інтерес та потребують законодавчого врегулювання у ВР України проводяться парламентські слухання, для участі на яких запрошуються як представники органів державної влади, так і органів місцевого самоврядування [11]. Парламентські слухання мають подвійну природу: виступають дієвим механізмом щодо отримання інформації про стан справ у суспільстві, і є елементом системи парламентського контролю, що здійснюється парламентом безпосередньо, так і через парламентські органи, зокрема комітети Верховної Ради України. Саме завдячуючи парламентських слуханнях, ВР України може якнайшвидше отримувати відповідну інформацію про стан та якість правового забезпечення суспільних відносин, а також знайти дієві механізми ефективного забезпечення прийнятих законів чи інших парламентських актів, зокрема у діяльності органів місцевого самоврядування.

У статті 15 Закону України від 04.04.1995 № 116/95-ВР «Про комітети ВР України» комітети ВР України під час розробки проєктів законів чи інших актів ВР України або при попередньому розгляді та підготовці висновків і пропозицій щодо законопроєктів, внесених суб'єктами законодавчої ініціативи на розгляд ВР України, мають право: по-перше, залучати до роботи в робочих групах посадових та службових осіб органів місцевого самоврядування за згодою керівника відповідного органу (п.8 ч.1), по-друге, звертатися до органів місцевого самоврядування з проханням висловити пропози-

ції щодо проєктів законів (п.9 ч.1) [8]. На практиці словосполучення «мають право» означає лише можливість, а не обов'язок комітетів ВР України здійснювати такі дії, тобто вони можуть як запрошувати представників місцевого самоврядування, так і не залучати їх до роботи.

Слід зазначити, що комітети ВР України використовують різні інструменти для отримання інформації. Так, наприклад, комітетом ВР України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування було запроваджено такий інструмент як консультації з органами місцевого самоврядування, що надаються через спеціально створену Платформу консультацій з органами місцевого самоврядування. Ця платформа має на меті забезпечити можливість ефективних і швидких консультацій та діалогу між комітетом та органами місцевого самоврядування, перш за все, з питань, які стосуються реформи децентралізації та розвитку громад. Такі консультації проводяться у формі опитування міських /селищних/ сільських голів, голів обласних та районних рад, як на самій платформі, так і через чат-бот, а результати проведених опитувань представлені на платформі у відкритому доступі. Для таких фахових дискусій на платформі створений форум, на якому представники органів місцевого самоврядування можуть не тільки обговорювати винесені на опитування питання, а й ініціювати обговорення тем, які вони вважають важливими для врахування в роботі Комітету [12].

Також слід звернути і на діяльність асоціацій органів місцевого самоврядування, основою метою створення яких є ефективне здійснення своїх повноважень, узгодження дій органів місцевого самоврядування щодо захисту прав та інтересів територіальних громад, сприяння місцевому та регіональному розвитку. Відповідно до п.1 ч.2 статті 14 Закону України від 16.04.2009 № 1275-VI «Про асоціації органів місцевого самоврядування» всеукраїнські асоціації, що об'єднують більше половини органів місцевого самоврядування відповідних територіальних рівнів, беруть участь у роботі консультативно-дорадчого органу з питань

місцевого самоврядування при Голові ВР України, а також мають право ініціювати перед ВР України проведення консультацій щодо законопроєктів та проєктів інших актів з питань, що стосуються місцевого і регіонального розвитку (ч.1 статті 18) [13]. Водночас слід зауважити, що навіть закріплені у законодавстві повноваження асоціацій органів місцевого самоврядування мають здебільшого дорадчий характер і не гарантують реального врахування їхніх позицій у законотворчій діяльності ВР України. Фактично механізм консультацій зводиться до можливості висловлення пропозицій, тоді як остаточне рішення повністю залежить від волі парламенту. До того ж навіть у випадку запрошення представників органів місцевого самоврядування чи представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування на засідання комітетів ВР України, це не гарантує, що вони будуть брати активну участь в обговоренні окремих питань і відстоюванні інтересів органів місцевого самоврядування, а також обов'язкового врахування їхніх пропозицій у процесі підготовки законопроєктів. На практиці представники органів місцевого самоврядування можуть не виступати на засіданнях комітетів, а просто бути присутніми. Наприклад, ми проаналізували протоколи засіданням комітету ВР України з питань організації влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування у період з січня 2025 року по липень 2025 року і дійшли висновки, що навіть у випадках, коли комітетом було запрошено представників органів місцевого самоврядування чи асоціацій, здебільшого їхня участь мала переважно формальний характер. У більшості випадків представники були лише присутніми на засіданнях, без активного залучення до обговорення чи реального впливу на зміст підготовлених законопроєктів [14].

Не слід оминати і те, що у ВР України можуть утворюватися тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії, які можуть вступати у відносини з органами місцевого самоврядування.

Відповідно до статті 4 Закону України від 19.12.2019 № 400-IX «Про тимчасові

слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії ВР України» підставами утворення слідчої комісії можуть бути повідомлення про порушення Конституції України, законів України органами місцевого самоврядування, їх посадовими чи службовими особами, що становлять суспільний інтерес, у тому числі: повідомлення про обставини, які загрожують суверенітету, територіальній цілісності України або її економічним, науково-технічним, національно-культурним, соціальним інтересам, охороні довкілля; повідомлення про масове порушення прав, свобод і законних інтересів громадян, їх об'єднань або зловживання владою посадовими, службовими особами, що завдало істотної шкоди суспільним інтересам [15]. Так, наприклад, у 2024 році постановою ВР України від 22.02.2024 № 3580-ІХ було утворено Тимчасову спеціальну комісію ВР України з питань моніторингу та оцінки ефективності діяльності органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади в місті Києві – столиці України під час воєнного стану, основними завданнями якої стали вивчення поточних питань стратегічного розвитку міста Києва як столиці України у містобудівній сфері та сфері транспорту, функціонування об'єктів міської критичної інфраструктури, планів їх відновлення та розвитку, здійснення аналізу проблем та недоліків управління містом Києвом при виконанні столичних функцій під час воєнного стану; здійснення аналізу інформації про нераціональне та неефективне використання бюджетних коштів під час публічних закупівель, проведення збирання та здійснення аналізу інформації про забезпечення безпеки та мінімізації ризиків для цивільного населення під час воєнного стану тощо [16].

Під час роботи слідчої комісії можуть бути залучені фахівці органів місцевого самоврядування, а на її засідання можуть також бути запрошені посадові чи службові особи органів місцевого самоврядування. Слідча комісія має право звертатися за допомогою до органів місцевого самоврядування, які зобов'язані сприяти слідчій комісії при розслідуванні визначених ВР України питань та надавати документи та

інформацію з питань, щодо яких проводиться розслідування у визначений законом термін [15].

Висновки

Отже, підсумовуючи вищевикладене, варто зробити певні висновки.

По-перше, ВР України здійснює визначальний вплив на розвиток і функціонування органів місцевого самоврядування, приймаючи закони України. Водночас таку діяльність не слід розглядати як форму взаємодії, співпраці чи партнерства, адже вона є прямим проявом конституційно закріпленої законодавчої функції парламенту.

По-друге, проведений аналіз чинного законодавства України надав можливість продемонструвати некоректність вживання поняття «взаємодія» для опису відносин між органами місцевого самоврядування і ВР України, оскільки «взаємодія» передбачає узгоджені спільні дії та партнерську відповідальність сторін, а у відносинах, що досліджуються, переважає імперативний характер вимог парламенту, оскільки ВР об'єктивно займає вищу позицію в системі нормотворення порівняно з органами місцевого самоврядування, які діють «в межах Конституції і законів України».

По-третє, чинне законодавство України містить чимало положень, що регламентують відносини органів місцевого самоврядування з парламентом: із Першим заступником Голови Верховної Ради України, комітетами ВР України, народними депутатами, а також із тимчасовими слідчими та спеціальними комісіями.

По-четверте, у межах відносин з ВР України органи місцевого самоврядування можуть брати участь у законотворчій діяльності парламенту, основними формами такої участі є: парламентські слухання, залучення до роботи в робочих групах комітетів ВР України, висловлювання пропозицій щодо проєктів законів, консультації (у т. ч. через роботу комітетів).

Для подальшого розвитку відносин між ВР України та органами місцевого самоврядування слід створити більш дієві механізми проведення консультацій. Насамперед, йдеться про запровадження

обов'язкового попереднього консультування з органами місцевого самоврядування та їх всеукраїнськими асоціаціями щодо законопроектів, які безпосередньо зачіпають місцеві інтереси, а також про поширення практики використання цифрових консультаційних платформ усіма комітетами ВР України. Такий підхід відповідає вимогам Європейської хартії місцевого самоврядування, наближає українську модель врядування до європейських стандартів і забезпечує належний баланс між загальнодержавними пріоритетами та потребами територіальних громад.

Література

1. Ткаченко О.М. Верховна Рада України в правовому механізмі формування та реалізації державної політики у сфері підтримки місцевого самоврядування в Україні. *Часопис Київського університету права*, 2023. (3), 57-64. <https://doi.org/10.36695/2219-5521.3.2023.10>
2. Черкас О.Г. Взаємодія Верховної Ради України з місцевими радами: інформаційно-комунікаційний аспект. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2020. № 2 (25). С. 226-233. DOI <https://doi.org/10.32836/2310-9653-2020-2.39>
3. Омельченко Н.Л. Взаємовідносини між Верховною Радою України та органами місцевого самоврядування в контексті реформи децентралізації. *Право та державне управління*. 2022. № 2. С.285-292. DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2022.2.40>
4. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Погорелова З.О. Законодавча влада як легітимна основа законотворчої діяльності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2021. Випуск 66. С.19-26 DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.66.3>
6. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
7. Міщук І.В. Взаємодія органів місцевого самоврядування з органами державної влади. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2023. № 61. С. 18-21. DOI <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2023.61.4>
8. Про комітети ВР України: Закон України від 04.04.1995 № 116/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116/95>
9. Про статус народного депутата України: Закон України від 17.11.1992 № 2790-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12#Text>
10. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
11. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 № 1861-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-171>
12. Платформа консультацій з органами місцевого самоврядування Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. URL: <https://consultoms.in.ua/>
13. Про асоціації органів місцевого самоврядування: Закон України від 16.04.2009 № 1275-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1275-17#Text>
14. Протоколи та стенограми засідань Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. <https://komsamovr.rada.gov.ua/meeting/stenogr/58>
15. Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії ВР України: Закон України від 19.12.2019 № 400-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/400-20#Text>
16. Про утворення Тимчасової спеціальної комісії ВР України з питань моніторингу та оцінки ефективності діяльності органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади в місті Києві – столиці України під час воєнного стану: постанова Верховної Ради України від 22.02.2024 № 3580-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3580-20#Text>

Duliba, Ye., Yakovchuk Ya.
**LOCAL SELF-GOVERNMENT
AUTHORITIES AND THE VERKHOVNA
RADA OF UKRAINE: THE ISSUE OF
FORMING MODERN RELATIONS**

The article examines the nature and content of relations between local self-government bodies and the Verkhovna Rada of Ukraine through the prism of the activities of parliamentary bodies (committees of the Verkhovna Rada of Ukraine, temporary investigative commissions, and temporary special commissions) and Members of Parliament (People's Deputies of Ukraine). It argues that the decisive influence of the Verkhovna Rada on the development and functioning of local self-government is exercised primarily through its constitutionally enshrined legislative function - namely, the adoption of laws - which should not be regarded as a form of interaction, cooperation, or partnership.

The analysis of current Ukrainian legislation demonstrates that the term "interaction" is misapplied to these relations, as "interaction" implies coordinated joint action and shared responsibility, whereas in the relationships

under examination the imperative character of parliamentary requirements prevails. This follows from the fact that the Verkhovna Rada objectively occupies a higher position in the lawmaking hierarchy than local self-government bodies, which operate "within the Constitution and laws of Ukraine."

The article focuses on relations between local self-government bodies and parliamentary organs, Members of Parliament, and temporary investigative and special commissions, and identifies the principal forms of involving local self-government in the lawmaking process: parliamentary hearings; participation in committee working groups; submission of proposals on draft laws; and consultations (including those organized by committees).

The article concludes that further development of relations between the Verkhovna Rada of Ukraine and local self-government bodies is necessary.

Keywords: Verkhovna Rada of Ukraine; local self-government bodies; interaction; decentralization; Members of Parliament; parliamentary committees; associations of local self-government bodies.